

A legnagyobb része, ha nem akarjuk eladni és nem is akarjuk eladni, mert a jövőnek tartjuk fenn, bérbe van adva és csak néhány ezer forintot hoz. *A lakosság nem gazdagodott arányosan a számával és ezt az adójövedelmek eléggé bizonyítják.*

Elismerem, hogy az igen tisztelt polgármester urnak igaza van. Igaz, hogy a regálét jobban ki lehetett volna aknázni s jól emlékszem arra is, hogy e körülményre Tisza Kálmán belügyminisztersége idejében utalt. A közgyűlés ekkor tényleg tagadó választ adott ama nézetének kifejezésével, hogy nem akarja az utolsó fillért a polgárságtól elvenni. Amde, hogy a főváros közgyűlésének eme humanus gondolkozása helyes volt, tények és a szomorú valóság bizonyítják. Mert mikor a regale a fővárosnak csak 260, 280, 300, 317 ezer forintot jövedelmezett, akkor fővárosunk lakossága, középosztálya s ezek között a korcsmárosok is jólétben éltek s rendezett viszonyok között nagyobb részük fáradozásuk sikerét meg is találták. Igaz ugyan, hogy akkor is minden esztendőben körülbelül 100 korcsmáros ment tönkre, hanem az igen tisztelt polgármester úr figyelmét kikerülte azon körülmény, hogy az italmérési törvény életbeléptetése óta — igaz, hogy 317 ezer forint helyett 1897-ben már 1.800,000 forintot jövedelmezett a fővárosnak, s látjuk, hogy ma már ez is kevés — nem 100, hanem 4, 5, 600 korcsmáros megy éoente tönkre, **a vendéglősök legnagyobb része tengődik, 40%-a nyomorog.**

Tény az, hogy ezen még 10 évvel ezelőtt is virágzó ipar, mely az államjövedelmek egyik főforrását képezi, ahelyett, hogy erősödnék és vele együtt az egész középosztály, melynek jóléte pedig minden államnak főalapja — évről-évre visszafejlődik, annyira, hogy végre ezen ipart csak a borkereskedők, sörgyárosok, mézárások, fűszerkereskedők, sat. pénzével dolgozó tönkrement iparosok, kereskedők, elüzdött hivatalnokok fogják űzhetni.

Ennélfogva azt hiszem, hogy az igen tisztelt polgármester úr állítása épen az ellenkezőjét bizonyítja annak, amit ő következtet. t. i. azt, hogy mikor a regale csak 317 ezer frtot jövedelmezett, a középosztály jólétben élt és a főváros jövedelmei keretén belül mozogva, gyönyörűen fejlődött és virágzott; ellenben ma, mikor ama 317 ezer frt helyett már 1897-ben 1 millió 800 ezer frtot húzott az italmérési jövedékekből, *4 millió 500 ezer forint deficittel áll szemben.* Erre aztán — hogy saját szavaival éljek — csakugyan áll az, amit a polgármester úr mond: »Igaz ugyan, hogy a lakosság nagyon szaporodott, de sajnos körülmény, hogy a lakosság a maga számának arányában nem vagyonosodott.«

Áttérek ezek után az igen tisztelt polgármester úrnak a szikvíz-adó behozatala érdekében kifejtett indoklására s különösen ezen indoklás ama pontjaira, melyek bennünket, vendéglősöket, a lehető legközelebről érdekelnek s pedig annyival is inkább, mert ugylátszik, hogy a polgármester úr különös súlyt fektetett ezen indoklásra. talán éppen azért, hogy ezen népszerűtlennek ígérkező adót elfogadhatóvá tegye.

A polgármester úr indoklása a következő:

«A szikvizadót illetőleg tulajdonképpen csak egy fontos ellenvetést hallottam és ez az, hogy a szikvizet a szegény nép iszsa. Azt is felhozták, hogy a kezelése nehézkes lesz. Határozottan tagadom, hogy a szikvíz-adó a szegény népet sújtja. Ez egyszerűen mistifikáció. A szikvizadó mindenkit fog érinteni, a ki szikvizet iszik, gazdagot, szegényt egyaránt. Hát azt méltóztatik hinni, hogy csak a szegény ember iszik szódavizet? Ez nem áll; a gazdag és a középosztály is issza. Lássuk csak, hogy állott a szikviz ügye a multban! A szikviz eredete újabb keletű. Palaczkja, a mit a tanács most egy krajczárral akar megadóztatni, azelőtt 10 krajczárba került! utóbb leszállt 6—5 kr-ra.

A gyárosok nem a közönség kedvéért tették ezt, hanem a concurrentia folytán. 1895-ben cartellt kötöttek, hogy viszonteladónak 2 krajczárjával adják a palaczkot,

másnak pedig 3—4 krajczárért. A statisztikából tudjuk, hogy a fővárosban évenként 32 millió palaczk szódaviz kerül forgalomba. Kérdem hát ezt mind a szegény ember issza? Az artésia vizből és a Margit-forrás hasonló minőségű vizéből is 10—12 millió palaczk fogy évenként. És ezen óriási mennyiségnek 75%-át korcsmárosoknak adják el, akik ismét ennek 30%-át felhasználják a bor és sör mintegy felfrissítésére. Méltóztatnak-e Budapesten egy korcsmárost is találni, a ki a szódavizet olcsóbban adja 5—6 krajczárnál? 5—6 krajczárnál olcsóbban nem adják a szikvizet, de egyes korcsmákban 10 krt. is követelnek, szállodákban 15 krt. A félliteres palaczkot a szegény ember kiosztva kapja. Legritkább esetben vesz egész palaczkot, mert hiszen nincsen meg a betétre való egy forintja, vagy 50 krja. Hát az a félliter szódaviz nem bírja meg azt az egy krajczárnyi adót, mikor a korcsmáros 4—5 ugynevezett fröcsbe szétosztja?

Tisztelem mindenki meggyőződését, de akkor ne méltóztatnék oly érvekkel élni, hogy azért nem kell ez az adó, mert a szegény embert sújtja. Ez egyszerűen nem áll. Ami a kezelés nehézkes, complicált voltát illeti, erről ma még nem lehet bírálatot mondani. Ma a tanács is hozzájárul, hogy az illető szabályrendelet tervezet most ne tárgyalassék. A pénzügyi bizottságban hallottak folytán a tanács is abban a meggyőződésben van, hogy a szabályrendeleten lehet igazítani, hogy az adó beszedése ne legyen nehézkes, kellemetlen. De ami nem ölte meg Aradot, Temesvárt, Komáromot, Győrt, Baját, Szegedet, hol a szikvizadó meg van, még kevésbé fogja a mi közönségünket hántani.»

A polgármester ur első sorban tehát határozottan tagadja azt, hogy a szikvizadó behozatala leginkább a szegény népet sújtja. Az ő állítása szerint ez az érvelés a szikvizadó ellen — egyszerűen mistificatio!

Az elfogyasztott szikviz mennyiségét illetőleg a polgármester ur statisztikai adatokra is hivatkozik. De csak úgy általánosságban, mert valószínűleg ő is nagyon jól tudja, hogy azt, ki mennyi szódavizet fogyaszt, még a statisztika sem képes kimutatni.

Azonban a praxis emberei és ezek között különösen mi vendéglősök a polgármester ur tagadásával szemben is, teljes határozottsággal merjük állítani, hogy az elfogyasztott összes szikviznek legnagyobb részét — mondjuk, mintegy 70%-át — mégis csak a szegénynéposztály fogyasztja, mert a nehéz munkát végző szegény embernek — különösen nyáron — egyetlen üdítő italát a két decziliter borra öntött egy krajczár ára szikviz képezi s így könnyen megeshetik, hogy a szikviz megadóztatásából származható áremelkedés következtében éppen a szegény népet foszthatnók meg egyetlen, olcsó, üdítő italától. Annak bizonyítására, hogy kik fogyasztják a legtöbb szikvizet, hivatkozhatom továbbá még arra is, hogy míg a vagyonos osztály — anyagi viszonyainál fogva — a családban előfordulható betegségek alkalmával mindazon üdítő szereket megszerezheti magának, melyeket az orvos rendel, addig a szegény ember még az ilyen súlyos esetekben is csak szikvizet szerezhethet be magának. De tovább megyek! Kérdem: Mit látunk nyaranta Budapest azon utcáiban, a hol a munkásnép keresi meg mindennapi kenyerét?

Azt, hogy a sarkokon poharanként, krajczárjával árulják a szikvizet a szegény munkásoknak. Ezt tessék a statisztikának kiszámítani s kimutatni, hogy ily módon mennyi szikviz fogy el! Akkor, ugy hiszem azok is, a kik most a szikviz megadóztatása mellett azzal az indoklással érvelnek, hogy az a szegény népnek nem lesz kárára, egészen más meggyőződésre fognak jutni.

S mert ez így van, önkénynt következik, hogy a polgármester ur másik állítása, hogy t. i. az elfogyasztott szikvizmennyiségnek 75%-át korcsmárosok adják el — önmagát czáfolja meg.

Arra nézve, pedig, hogy a korcsmákban 5—6 krajczárnál olcsóbban szikviz nem volna kapható, sőt, hogy egyes

helyeken 10—15 krt. szednek, határozottan állítom, hogy a legtöbb koresmában épügy, mint a kisebb fűszerkereskedésekben és szatócs-boltokban 4, sőt 3 krajczárért árulják a szikvizet.

Igaz ugyan, hogy nagyobb vendéglőkben 10 krt, egyes szállodákban pedig 15 krt is szednek a szikvizért, de indokoltá teszi ezen eljárást az, hogy az ily helyeket látogató közönség igényei sokkal nagyobbak és hogy ezen magasabb árnak megállapítására az illető üzlettulajdonosokat az aránytalanul nagy befektetések és költségek kényszerítik. Oly kénytelenség ez, mely meg van az egész világon!

Azt is állítja a polgármester ur, hogy az ő szatisztikai adatai szerint a vendéglősök és koresmárosok az általuk felhasznált összes szikvizmennyiségnek 30%-át a bor és sör felfrissítésére használják fel. Ezen reánk nézve sértő kijelentés ellen nyomban felszólaltam ott, a hol ez történt: *azonban kötelességemnek tartom, hogy a vendéglős ipart ily rossz színben feltüntető és indokolatlan vád ellen védekezzem és tiltakozzam, mert a legjobb lelkiismerettel állíthatom, hogy — ha volt is alkalma a polgármester urnak e vád alapját képező tapasztalatokat szerezni, — ezek még nem jogosíthatják őt fel arra, hogy az ezen iparágat gyakorló összes vendéglősöket és koresmárosokat ily indokolatlan és azok megbízhatóságát a nagy nyilvánosság előtt halomra döntő váddal ülesse.* Az ilyen vád ellen minden tisztességes és önértékesen gondolkozó vendéglősnek lelkiismerete tiltakozni fog, mert e vád annyit jelent, hogy mi italainkat hamisítva adjuk vendégeinknek. *Hogy ez nem áll, erre nézve, azt hiszem, legjobb bizonyíték, hogy a borhamisítások ellen mi magunk küzdünk leginkább.*

Habár a szikviz-adó behozatalát a székes-főváros törvényhatóságának közgyűlése nem fogadta el, a saját és szaktársaim lelkiismeretének megnyugtató végett nem hagyhattam a közgyűlésben ellenünk elhangzott eme súlyos vádat megczáfolatlanul s mert erre az ügy tárgyalásakor alkalom nem adatott, kénytelen voltam e célra szaklapjainkat igénybe venni.

Gundel.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel Budapest, 1898. év. december hó 22-én, a «Budapesti Szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata» választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, Koch József, Bojcics Simon, Nosek Ignác, Schartner János, Kommer Ferencz, Lippert Lajos, Blachska István, Steinbeisz János, Schnell József, Sperl Flóris, Wilburger Károly, Petanovits József, Fürst Tivadar, Maloschik Antal, Stadler Károly, Glück Frigyes, Prindl Nándor, Hein Lipót, választmányi tagok, ifj. Ács Károly társulati ügyész és Poppel Miklós titkár.

Távollétüket igazolták: Karikás Lajos, Kern Ferencz, választmányi tagok.

Elnök megnyitja a választmányi ülést és üdvözlő Schartner János urat mint a választmány új tagját és arra kéri, hogy buzgó munkása legyen a társulatnak.

Ezt követőleg őszinte részvétellel emlékszik meg az ipartársulat közkedveltségű pénztárnokának Hermann Ferencznek folyó hó 15-én történt elhunytáról s kegyelettel és elismeréssel nyilatkozik annak érdemeiről, melyeket az 20 éven át az ipartársulat érdekében kifejtett munkássággal szerzett. Indítványozza, hogy a választmány részvéte és kegyelete az elhunyt iránt — jegyzőkönyvbe foglaltassék. Egyuttal bejelenti, hogy az érvényben lévő választmányi határozatra támaszkodva, az ipartársulat nevében koszorút helyezett az elhunyt ravatalára.

Ezzel kapcsolatban felolvastatott özvegy Hermann Ferenczének az ipartársulathoz intézett levele, melyben az e részről tapasztalt részvételt köszönetét nyilvánítja.

A választmány mindenben hozzájárul az elnök javaslatához, s elhatározza, hogy az ipartársulat néhai pénztárnokának Hermann Ferencznek az ipartársulat ügyvezetésében sok éven át tanúsított buzgó közreműködését méltánylandó, az elhunyt emléke iránt táplált kegyeletének jegyzőkönyvileg ad kifejezést s a gyászoló családhoz pedig részvét nyilatkozatot intéz.

I. A budapesti pinczér-egyesületnek a jubileumi alapítványi segély kiosztására vonatkozó javaslatát — mely szerint Valduga Gyulát és Frgal Jánost ajánlja segélyezésre — a választmány ez alkalommal még elfogadja és 25 forint segélyt Valduga Gyula, 25 frtot pedig Frgal János részére a jubileumi alapítványból kiutalványoz.

Azonban elhatározza, miszerint figyelmeztetendő a pinczéregyesület elnöksége, hogy az ipartársulat jubileum alapítványi segélyében való részesítésre évről-évre más-más érdemes pinczéreket ajánljon.

II. A «Budapesti pinczéregyesület azon megkeresésére: hajlandó-e az ipartársulat az előző években követett szokáshoz képest ismét a pinczéregyesülettel közösen bált rendezni?

A választmány elhatározza, miszerint örömmel teljesíti a pinczéregyesület kívánságát s a szükséges intézkedések megtételére a múlt évben is kiküldve volt bizottságot kéri fel, annak elnökéül pedig nagy lelkesedéssel újlag Kommer Ferencz urat választja meg.

III. Az országos iparegyesülettől érkezett körlevélben foglalt ama felszólításra, hogy az egyesület iparpártolási szakosztályának választmányába az ipartársulat három tagját küldené ki —

a választmány elhatározza, hogy a szakosztályba az ipartársulat képviselőjére Gundel János elnök uron kívül még Lippert Lajos és Sperl Flóris urakat küldi ki.

IV. A Rudas-fürdő igazgatóságától érkezett, mérsékelt áru fürdőjegyek kibocsátására vonatkozó körlevél tárgyában

a választmány akként határoz, hogy e körlevél az ipartársulat «értesítőjében» közléteendő.

V. A segély iránti kérvények tárgyalása alapján a választmány Özv. Somogyi Józsefnének 5 frt, özv. Glazer Jakabnénak 5 frt, özv. Bende Venczelnének 5 frt, özv. Wernhart Ferenczének 10 frt, Edelmann Edének 5 frt, Sperlák Jánosnak 5 frt, Csepregi Istvánnak 5 frt és Berta Károlynak 5 frt segélyt engedélyez.

VI. Elnök előadja, hogy a székesfőváros törvényhatósága újból felterjesztést intézett a m. kir. belügyministerhez a módosított járdafoglalási szabályrendelet jóváhagyása végett.

Czélszerűnek tartaná ha az ipartársulat is újabb kérvénnyel járulna ez ügyben a belügyministerhez

A választmány az elnök véleményét helyeselve, elhatározza, hogy az ipartársulat nevében kérvény intéztesék a belügyministerhez s azt küldöttség nyujtsa át.

VI. Elnök előadja, hogy a vendéglőkben használt üvegedények hitelesítése tárgyában kiadott ministeri rendelet életbeléptetése ellen minden lehető elkövetett s valószínű is, hogy a rendelet 1899. január 1-én nem fog életbe léptettetni, hanem elhalasztást szenved.

A választmány e hirt örömmel és köszönettel veszi tudomásul.

VII. Az új söradó behozatalára vonatkozólag előadja az elnök, hogy a pénzügyminister a javaslat tárgyalása alkalmával megígérte volt, a söradó emelés ellensúlyozására az 1 frt 90 kr. községi adó megszüntetését azzal a kijelentéssel, hogy a községet e veszteségért más uton kárpótolandja. Azonban az új rendszert már életbe léptetik, de a községi adó elejtéséről mindedig mi sem hallható.

VIII. Ifj. Ács Károly társulati ügyész az előző ülésben nyert megbízatása folytán jelenti, hogy felülbírálta a Budapesti pinczéregyesület által a Frohner János-féle 5000 frtos hagyaték tárgyában szerkesztett s az ipartársu-

latnak jóváhagyás végett bemutatott alapító oklevelét s azt az alapító rendelkezésével megegyezőnek, tehát elfogadhatónak találta.

A választmány az ügyész jelentését köszönettel tudomásul véve, elhatározza, hogy a bemutató alapító oklevelét a jóváhagyási záradékkal ellátja.

Több tárgy nem lévén napirenden, a választmányi ülés befejeztetett.

Kmft.

Kőbányai

Polgári Serfőző

részvénytársaság.

Szent-István-sör.

Polgár-sör.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fensége udvari szállítója.

Főüzlet:

IV., Vámház-körut 4.

Fióküzlet:

IV., Kishid-utcza 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árúknak a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

BARHÓ FERENCZ FIAI

vasáru-, konyha- és háztartásiszer-raktára

Budapest, IV., Városház-tér 4. és Calvin-tér 4. szám.

Ajánlják szállodás, vendéglős és kávék urak figyelmébe nagy raktárukat mindennemű konyha- és háztartási cikkekben, főző-edényekben, asztalszerekben valamint takarek- és asztaltűzhelyekben és mindennemű vaskályhákban.

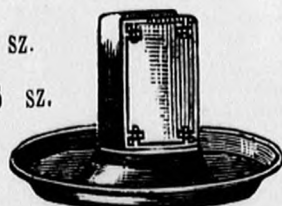
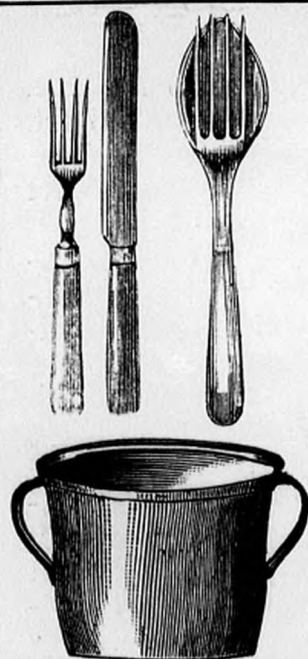
Alapított 1832-ben.

Telefon összeköttetés

Főüzlet 54—23 sz.

Fióküzlet 63—65 sz.

Használt öreg edények becsereáltetnek.
Árjegyzék bérmentve és ingyen.

Az ipartársulat t. tagjainak

boldog új évet kíván

Az elnökség.

LUHIERZSEBET

Kittinó gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést, üdít és élénkít.

Kizárólagos szállítók

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNYSERFŐZŐDE

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Városi iroda: VIII. kerület, ESZTERHÁZI-UTCZA 6. szám.

→→→ Ajánlja: ←←←

ászkok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzdénknak évi gyártási képessége 400,000 hektoliter és az évenkénti eladás circa 300,000 hektolitert teszen. Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANÇOIS & Co.

PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

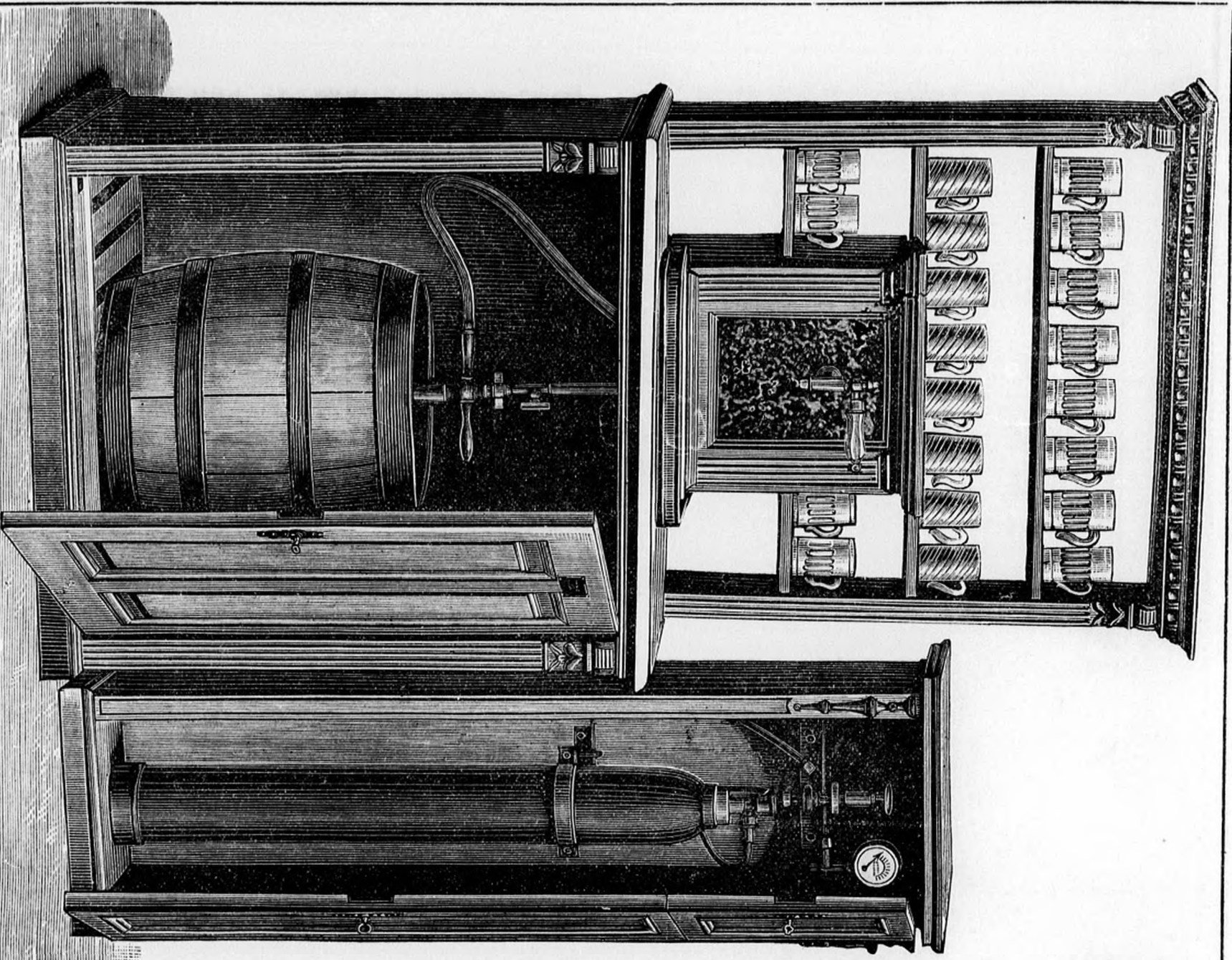
Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.
Preiscurante und Kostenvoranschläge gratis und franco.

DR. WÄGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyáruk mint betéti társaság

BUDAPEST, IX. Tinódy-utca 3. sz. (A Gizella-malom mögött.)

BÉCS, Währing, Schoppenhauerstrasse 45.

Részes gyáruk: dr. Wágner Jenő és Emil; Hygieia fémipar R. T.
dr. Mandler H. és V.; Millacher L. és Wágner; Frum István utóda.

Sörkimérő-készülékek

folyékony szénsav vagy légnnyomással.

Szekrények vagy kimerőasztalok tetszés szerinti méretekben, a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Hordók a szekrényben elhelyezve
vagy vezetékekkel közvetlen a pinczéből. A szekrények ételhűtő esetleg
pohárállványval is. A kimerő asztalok bádorgurkolattal, borkorsók
étel és ásványvízhűtővel és mosónedencével.

Kiváló előnyök: Csigavezeték segítségével gyors és olcsó hűtés,
nagy jégmegtakarítás, csekély térfogat, egyszerű és takarékos üzem.

Szilikvizgyáruk berendezése és ellátása.

Fémöföde. Elektrogalvanikus fémlemezelési intézet.

Fóraktár folyékony szénsavban, eredeti gyári áron.

Bier-Apparate

für Kohlensäure und Luftdruck.

Schränke oder Putle in beliebigen Dimensionen von einfachster bis
luxuriöserer Ausführung. Fässer im Schranke oder Leitung direct vom
Keller. Schränke mit Speisenkühler, eventuell auch mit Gläserstallage.
Schanke mit Blechverkleidung, Weinkrügen, Speisen und Mineral-
wasserkühler und Waschwanne.

Besondere Vortheile: Rasche und billige Kühlung mittelst
Rohrschnecke. Grosses Eisersparniss. Geringer Raumanspruch. Ein-
fache und Sparsamer Betrieb.

Einrichtung und Versorgung von Sodawasserfabriken.

Metallgiesserei. Electrogalvanische Metallplattiranstalt.

Hauptdepot flüssiger Kohlensäure zu Original Fabrikpreisen.